

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) กล่าวถึงทิศทางการพัฒนาประเทศที่กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศ ทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และอัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพเนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุลทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้านคุณธรรม และความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและคุณธรรมทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลักความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในกรอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2552)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีจิตคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งพาตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นับเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศ ที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสาระสำคัญคือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูปแบบบริหาร และการจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษา มีความอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับ ดูแลจากรัฐ ในด้านหลักสูตรจัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด

หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรและบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาด้วยตนเอง มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาทุกๆ ด้าน ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งในภาพรวมจะก่อให้เกิดความหลากหลายในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก ปัจจัยของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพแตกต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อม สภาพสังคม วัฒนธรรมประเพณี และสภาพเศรษฐกิจของแต่ละชุมชน อันจะเป็นผลทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีลักษณะที่แตกต่างกันไปในด้านประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ , 2545 , หน้า 2)

ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องเป็นแกนหลักในการบริหาร และดำเนินการร่วมกับแกนนำอื่น ๆ เพื่อช่วยผลักดัน ส่งเสริมสนับสนุน และประสานให้บุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องภายนอก ร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองของสถานศึกษาให้ผสมผสานกับการวางแผน การดำเนินงาน และการปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้เป็นระบบครบวงจรรวมทั้งกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการบริหารสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่โดยตรง ในการจัดให้สถานศึกษามีปรัชญาและเป้าหมายของสถานศึกษา กำหนดยุทธวิธีและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการชี้แนะแนวทางการทำงาน พร้อมทั้งรับผิดชอบต่อผลทั้งโดยตรงและทางอ้อมที่จะบังเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานในโรงเรียน หากโรงเรียนใดผู้บริหารมีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการไปบริหารโรงเรียน ผู้บริหารย่อมผลักดันให้คุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนเกิดขึ้นได้ หากโรงเรียนใดมีผู้บริหารโรงเรียนที่ขาดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการไป หรือขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ ย่อมขาดแรงผลักดันและแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดคุณภาพงานวิชาการขึ้นได้เช่นกัน ซึ่งการบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรหลายฝ่ายร่วมมือดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือเยาวชน ให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้านเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ทั้งนี้เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 53)

ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการที่ผ่านมาของสถานศึกษาทั่วประเทศ ในการสอบประเมินผลระดับชาติ คุณภาพการเรียนเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 วิชาหลัก (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์) ต่ำกว่าร้อยละ 50 มาโดยตลอด รวมทั้งยังขาดความเข้มแข็งในด้านความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานด้านการคิด วิเคราะห์และสร้างสรรค์ ทักษะการอ่านของนักเรียนไทยส่วนใหญ่มีค่าไม่เกินระดับ 2 จากทั้งหมด 5 ระดับ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2552)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาหรือบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทางวิชาการนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติงานโดยใช้พฤติกรรมความเป็นผู้นำ

ทางวิชาการให้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารวิชาการ พร้อมทั้งกระตุ้นให้ครูพัฒนาคุณภาพ ในการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าหากผู้บริหารโรงเรียนขาดความเป็นผู้นำทางวิชาการ หรือขาดพฤติกรรมอันเป็นองค์ประกอบของความเป็นผู้นำทางวิชาการก็จะเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับใด มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วมีขนาดความสัมพันธ์มากน้อยเพียงใด หรืออยู่ในระดับใด เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจะส่งผลถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่สำคัญ สำหรับหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้คนมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ กับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการและพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสายปฏิบัติการสอน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษา ทราบถึงประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 และเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานทางการศึกษามีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสายปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 174 คน ครูสายปฏิบัติการสอน จำนวน 2,435 คน รวมทั้งสิ้น 2,609 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ,2550 ,หน้า 5)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสายปฏิบัติการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมจำนวน 347 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสายปฏิบัติการสอนจำแนกตาม

1) เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2) อายุ

- 1) 25-30 ปี
- 2) 31-35 ปี
- 3) 36-40 ปี
- 4) มากกว่า 40 ปี

3) ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

4) ตำแหน่งหน้าที่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูสายปฏิบัติการสอน

5) ประสบการณ์ในการทำงาน

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5 - 10 ปี
- 3) 11 – 15 ปี
- 4) มากกว่า 15 ปี

6) ขนาดของโรงเรียน

- 1) ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวน ต่ำกว่า 121 คน
- 2) ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวน 121- 300 คน
- 3) ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวน 301 คนขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

ตัวแปรกลุ่มที่ 1 ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล การศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ตัวแปรกลุ่มที่ 2 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานว่าประสบความสำเร็จเพียงใดในการดำเนินงาน โดยบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ หรือปรารถนาผลงานและผลผลิตให้บังเกิดขึ้นและเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่ตั้งไว้ โดยใช้ผลการเปรียบเทียบ ว่ากิจกรรมที่ดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ พร้อมทั้ง หาวิธีการปฏิบัติงานที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลงานมากขึ้นเรื่อยๆหรือให้ได้ผลงานมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

2. การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในกิจกรรมต่างๆ เช่น การวางแผน การจัดระบบโครงสร้าง และการกำหนดบทบาทหน้าที่ การจัดดำเนินงานทางวิชาการ การผลิตสื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา การวัดและประเมินผล

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ระดับความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายของงาน เช่น งานด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ งานด้านนิเทศภายในสถานศึกษา และงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา โดยความสำเร็จในการบริหารงานนั้น ต้องกำหนดทุกนโยบาย และจะต้องสนองตอบเป้าหมายอันเป็นหนึ่งเดียวของโรงเรียน ตลอดทั้งต้องผ่านการวางแผนที่มีประสิทธิภาพจนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ดังนี้

3.1 ประสิทธิภาพด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งจัดเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎีหลักการเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายตามที่มุ่งหมายไว้ โดยสถานศึกษาต้องวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน จัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และ

รายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกรายภาคและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.2 ประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการดำเนินการหรือการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพความพร้อมของนักเรียน โรงเรียน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

3.3 ประสิทธิภาพด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นการวัดระดับความสำเร็จที่เกี่ยวกับการจัดการทำเครื่องมือวัดผลตลอดจนการคิดหาวิธีการ เพื่อพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณค่าความจริงและการกระทำ และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้บรรลุผลในการเรียนและครูผู้สอนได้บรรลุผลในการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่าอยู่ในระดับใด ทั้งนี้งานวัดผลและประเมินผลจะต้องบ่งชี้ถึงคุณภาพของการเรียนการสอนของครูและผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

3.4 ประสิทธิภาพด้านนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ระดับความสำเร็จที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและแก้ปัญหากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคน พัฒนางาน ตลอดทั้งการทำความเข้าใจในหลักการทำงาน โดยการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น อันจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของสถานศึกษาต่อไป

3.5 ประสิทธิภาพด้านประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระดับความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนที่จบการศึกษาจะต้องมีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งต้องจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป

4. พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา การเป็นผู้นำครูผู้สอน ที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการปฏิบัติงานของของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะส่งเสริมงานด้านวิชาการให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย พฤติกรรม 3 ด้าน ได้แก่

4.1 ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดกรอบขอบเขตงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการร่วมกับคณะครูในสถานศึกษาโดยกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา และสื่อสารเป้าหมายให้คณะครูในสถานศึกษารับทราบ ตลอดจนทั้งร่วมกันปฏิบัติงานวิชาการจนบรรลุผลสำเร็จ

4.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริม และสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน และการประสานงานการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารต้องดำเนินการ 3 ด้าน คือ ด้านการนิเทศและประเมินผล ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร และด้านการจัดให้มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

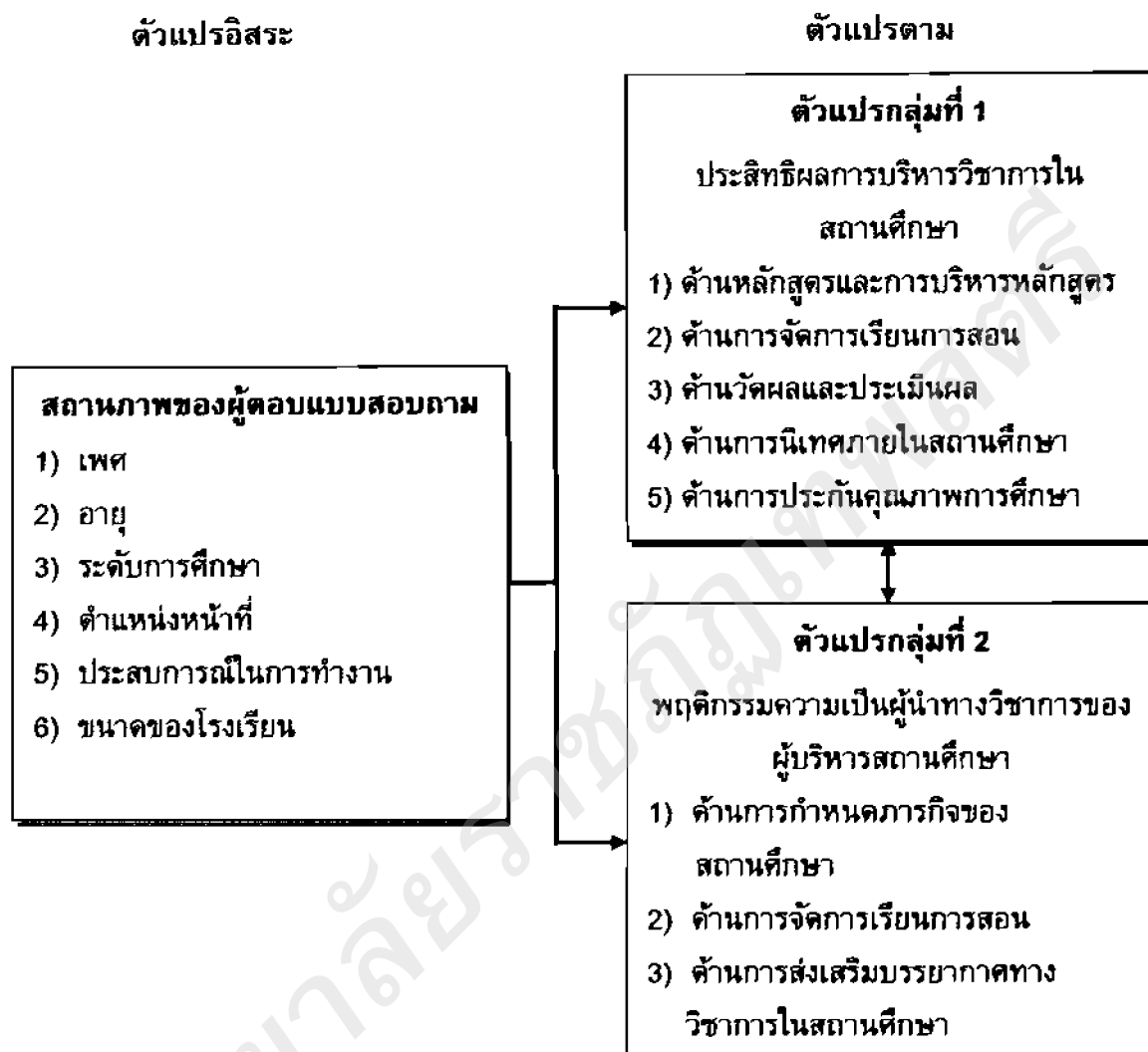
4.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษา จัดกิจกรรมทางวิชาการที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้คณะครู นักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่องานวิชาการและร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

6. ครูสายปฏิบัติการสอน หมายถึง ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ตามเอกสารงานวิจัยการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ คือ กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 9 – 17) ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, (2547, หน้า 9-10) รุ่ง แก้วแดง (2546, หน้า 88-106) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 3-4) กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 32-40) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 111) แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านวัดผลและประเมินผล 4) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ , และเมอร์ฟี (Hallinger, & Murphy, 1985, p.15) ซึ่งมี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดภารกิจของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา แสดงในภาพ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการและพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน